LVK Lietuvos verslo konfederacija

+370 5 212 1111 Gedimino pr. 2/1-28 lvk.lt
info@lvk.lt LT-01103 Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui Juozui Olekui 2026 m. Lapkričio 18 d., Nr. 26-192ER
Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijai Seime

DĖL DIREKTYVOS (ES) 2024/2831 PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ IR SEIME PRIIMTŲ SPRENDIMŲ IR
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖS TARYBOS 2026 METŲ LAPKRIČIO 17 DIENOS PROTOKOLINIO NUTARIMO

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) atkreipia dėmesį į 2026 metų lapkričio 17 dienos **Lietuvos Trišalės tarybos protokolinį nutarimą** (pridėtas dokumentas) dėl Seime svarstomo Direktyvos (ES) 2024/2831 dėl darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo (toliau – Direktyva) perkėlimo į nacionalinę teisę. **Nutarimu išreiškiama bendra visų Trišalės tarybos darbdavių ir profesinių sąjungų organizacijų pozicija** palaikyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės Lietuvos Respublikos Seimui pateiktus įstatymų projektus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/2831 dėl darbo platformose nuostatų. **Nutarimu prašoma Lietuvos Respublikos Seimo narių gerbti ir neiškraipyti socialinių partnerių Lietuvos Respublikos Trišalės tarybos formate pasiektų kompromisų.**

Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę klausimai beveik dvejus metus buvo išsamiai svarstomi Trišalėje taryboje, derinami su atsakingomis institucijomis ir socialiniais partneriais. Siekdama konstruktyvaus susitarimo, **verslo bendruomenė sutiko su reikšmingomis nuolaidomis**, įskaitant: (i) griežtą ir neproporcingą sankcijų režimą, pagal kurį neteisingas veiklos statuso nustatymas prilyginamas nelegaliam darbui; (ii) išskirtinių atstovavimo teisių suteikimą profesinėms sąjungoms, įskaitant teisę atstovauti savarankiškai dirbantiems asmenims; (iii) papildomas, Direktyvoje nenumatytas darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo pareigas, taikomas ir savarankiškai dirbantiems asmenims, bei kitus Direktyvos reikalavimus viršijančius sprendimus, didinančius administracinę naštą verslui (vadinamąjį „gold-plating“). Verslas taip pat pritarė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasirinkimui Direktyvos nuostatas įtvirtinti Darbo kodekse, o ne atskirame įstatyme, bei sprendimui įstatyme nustatyti konkrečius darbo santykių teisinės prezumpcijos kriterijus, nors pati Direktyva tokios pareigos nenumato.

Svarbu pabrėžti, kad šios nuolaidos, kurias padarė verslo atstovai, buvo reikšmingos ir neatitiko verslo bendruomenės iš pradžių siūlyto minimalistinio Direktyvos perkėlimo modelio. Nepaisant to, verslas sutiko su minėtais sprendimais, siekdamas konstruktyvaus socialinio dialogo, kompromiso ir stabilios bei prognozuojamos reguliavimo aplinkos. Todėl Trišalėje taryboje išdiskutuotas ir **Vyriausybės patvirtintas projektas neturėtų būti vertinamas kaip vienos suinteresuotos pusės pozicijos įtvirtinimas.** Priešingai, tai ilgų ir sudėtingų derybų, kurių metu visos pusės darė nuolaidų, rezultatas. Būtų klaidinga teigti, kad Vyriausybės Seimui pateiktas projektas yra išskirtinai palankus verslui ar visiškai atitinka verslo bendruomenės lūkesčius.

Deja, projektui pasiekus Seimą, šis **ilgų derybų metu pasiektas kompromisas buvo iš esmės paneigtas**. Socialinių reikalų ir darbo komitetas iš pradžių pritarė visam Vyriausybės pateiktam projektui, tačiau vėliau, svarstydamas papildomus pasiūlymus, pakeitė vieną esminių jo nuostatų –

LVK Lietuvos verslo konfederacija
+370 5 212 1111 Gedimino pr. 2/1-28 lvk.lt
info@lvk.lt LT-01103 Vilnius

darbo santykių prezumpcijos kriterijų, dėl kurio susitarti derybų metu buvo sudėtingiausia. Tai kelia pagrįstą klausimą: ar beveik dvejus metus trukusių socialinių partnerių derybų rezultatą ir Vyriausybės patvirtintą kompromisą galima paneigti vieno komiteto posėdžio metu, neatlikus išsamaus tokio sprendimo pasekmių vertinimo? **Tokia praktika menkina socialinio dialogo reikšmę, mažina paskatas ateityje siekti kompromisų ir silpnina pasitikėjimą Vyriausybės patvirtintais sprendimais.**

Socialinių reikalų ir darbo komiteto priimtas pakeitimas negali būti laikomas vien redakcinio pobūdžio pataisa. Tai esminis reguliavimo pakeitimas, didinantis teisinių ginčų riziką ir mažinantis teisinį tikrumą bei reguliavimo prognozuojamumą. Kyla pagrįsta rizika, kad dėl tokio neapibrėžtumo savarankišku darbu grindžiamas skaitmeninių platformų veiklos modelis taptų sunkiai įgyvendinamas, o platformos būtų faktiškai įpareigojamos pereiti prie tradicinių darbo santykių modelio. Pabrėžtina, kad toks **pokytis neatitiktų ir didžiosios daugumos platformose veikiančių asmenų pageidavimo išsaugoti savarankiškumą bei lankstumą.** Be to, pasikeitus reguliavimo sąlygoms, skaitmeninėms platformoms tektų iš naujo vertinti savo veiklos apimtis ir investicijų perspektyvas Lietuvoje.

Atsižvelgdama į tai, LVK ragina grįžti prie beveik dvejus metus trukusių derybų rezultato ir atkurti Vyriausybėje pasiektą susitarimą dėl esminių Direktyvos perkėlimo nuostatų. Prašome grąžinti Vyriausybės patvirtintą trečiojo darbo santykių prezumpcijos kriterijaus formuluotę ir balsuoti už Seimo narės Ilonos Gelažnikienės pateiktą pasiūlymą.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Ineta Rizgelė